

[Gert Petersen]

svaret. Det var et nulsvar, så vidt jeg kunne høre.

Sagen er, at hr. Niels Helveg Petersen i første omgang behandlede tallet 3½ pct.s prisstigning i 1985, regeringens forudsigtelse, som et helligt og magisk tal. Når prisstigningstakten er så lav, kan man godt tillade sig at afskaffe det tilskud. Det var det, han sagde i første omgang. Nu hører vi altså, at det ikke efter hans mening er så helligt og magisk, men herregud, selv om prisstigningstakten bliver noget højere, kan man åbenbart stadig væk tillade sig det.

Det, vi diskuterer, hr. Niels Helveg Petersen, er afskaffelsen af dette tilskud, som helt klart og udpræget er til gavn for de dårligst stillede i dette samfund, og vi diskuterer ikke hypotetiske prisstigninger under en alternativ plan, prisstigninger, som der naturligvis kan gribes ind imod. Men jeg er da godt klar over, at det ud fra hr. Niels Helveg Petersens grundsynspunkt er lønstigninger, man griber ind imod, ikke pris- og avancestigninger.

Anne Grete Holmsgård (VS):

Jeg er ikke helt klar over, om jeg forstod hr. Niels Helveg Petersen rigtigt. Det, jeg fik ud af svaret til mig om, hvorfor de radikale havde vendt sig imod at nedsætte dagpenge maksimum til 80 pct. i 1982, men godt ville være med til at fastfryse det ét år længere, var, at man, når man betalte en bestemt ydelse i A-kassekontingent, også skulle have det samme ud af det, og at det dermed var rimeligt, at A-kasseniveauet kom længere ned. Men så kan jeg overhovedet ikke forstå, hvorfor man ikke sagde ja til en 80 pct.s regulering i 1982, for så havde man fået det med ét hug næsten – ikke helt, der er stadig væk nogle, der ligger under – men så havde man dog fået den indsnævring, som man øjensynlig kører efter. Så det forstår jeg ganske enkelt ikke.

Det andet, jeg fik ud af det, hr. Niels Helveg Petersen sagde, var, at hvis vi skulle have mere, skulle vi have en supplerende forsikringsordning. Betyder det nu, at de radikale i princippet går ind for den supplerende forsikringsordning? Jeg synes, det var noget andet, der kom ud af det ordførerindlæg, hr. Niels Helveg Petersen havde i første omgang. Det er mildt sagt vigtigt at få afklaret, om de radikale i princippet går ind for det. Man

kan altid tage fat på nuancerne, men princippet er vigtigt.

(Kort bemærkning).

Niels Helveg Petersen (RV):

Jeg vil bare kort sige, at forskellen på at gå over til 80 pct. fremfor at bevare 90 pct.-satsen netop er, at det at bevare 90 pct.-satsen, men i øvrigt et maksimum, er til fordel for en lang række lavtlønnede, som så kan vokse op imod maksimum, som stadig væk har glæden af de 90 pct. fremfor de 80 pct. Det turde dog være temmelig indlysende.

(Kort bemærkning).

Anne Grete Holmsgård (VS):

Det er klart, at det er en fordel at have en 90 pct.-sats, hvis den virkelig følger den reguleringsmekanisme, man havde, nemlig 90 pct. i forhold til et løngennemsnit. Men det følger den ikke mere. Nu hedder den 90, men den er nede under den sats i realiteternes verden, fordi de radikale har været med til at fastfryse fra oktober 1982 og indtil april 1986. Så hvor er de 90 henne? Skyldes dette her, at de radikale i april 1986 vil have genindført en reguleringsmekanisme, som betyder, at man kommer op på de 90 pct.? 90 pct. har jo ingen mening, medmindre man sætter det i forhold til det, det var oprindeligt, nemlig af et løngennemsnit på arbejdsmarkedet.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til arbejdsmarkedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Første behandling af lovforslag nr. L 168:

Forslag til lov om ændring af visse reguleringsbestemmelser i den sociale lovgivning. (Ændrede reguleringsbestemmelser).

(Fremsat 26/4 84).

Sammen med denne sag foretoges de under punkterne 3–6 på dagsordenen opførte sager, nemlig:

3) Første behandling af lovforslag nr. L 167:

Forslag til lov om ændring af lov om dagpenge ved sygdom eller fødsel. (Forhøjelse af det personlige bidrag til dagpengefonden og ændrede reguleringsbestemmelser).

(Fremsat 26/4 84).

4) Første behandling af lovforslag nr. L 172:

Forslag til lov om ændring af lov om individuel boligstøtte. (2 pct.s regulering af boligstøttens satser).

(Fremsat 26/4 84).

5) Første behandling af lovforslag nr. L 165:

Forslag til lov om ændring af lov om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring m.v. (Forhøjelse af medlemsbidrag og ændrede reguleringsbestemmelser).

(Fremsat 26/4 84).

6) Første behandling af lovforslag nr. L 175:

Forslag til lov om begrænsning af honorarstigninger og om ændring af reguleringsbestemmelserne i sygesikringsoverenskomsterne m.v.

(Fremsat 26/4 84).

Lovforslagene sattes til forhandling.

Forhandling

Svend Auken (S):

Vi står her over for, hvad man kunne kalde den sociale del af regeringens pakke. Der er lagt op til, at alle modtagere af samfundets ydelser bortset fra modtagere af sociale pensioner og af uddannelsesstøtte i det kommende år skal have en væsentlig lavere regulering end den prisudvikling, som også regeringen selv forventer.

Hvor stor bliver prisstigningen i 1985? Regeringen siger, at vi håber, at den bliver knap 4 pct.; det skriver i hvert fald økonomiministeriet at man håber. Men i et lovforslag, som jeg vist omtalte tidligere, lovforslag nr. L 169, om udskrivningsloven, har man regu-

leret pensionisternes forskellige fradrag med 6 pct., fordi man siger, det er det, man regner med at pristalsreguleringen vil indbringe.

Det vil altså sige, at man i denne lov giver pensionisterne de 6 pct., fordi man siger, det er det, man tror priserne vil stige med. Hvis vi nu vælger som udgangspunkt for vurderingen at bruge skatteministerens – man er lidt nervøs ved at bruge skatteministeren i den nuværende regering som udgangspunkt for ret meget, men jeg forstår, at denne lovgivning er sanktioneret af den samlede regering – 6 pct., betyder det, at familier, der får boligydelse, kun får en regulering svarende til 2 pct., at familier, der får bistandshjælp, kun får en regulering svarende til 2 pct., og at de, hvis de er så ulykkeligt stillede, at de oven i købet har børn – og der er ofte tale om en kombination af bistandshjælp, boligsikring og børnetilskud – også kun får en regulering på 2 pct. Jeg ved godt, at socialministeren vil sige, at man ikke rører ved reguleringen af børnetilskuddene, for den var i forvejen kun 2 pct. og dermed halvdelen af det gældende, så når man sætter den gældende regulering ned fra 4 pct. til 2 pct., kunne man måske have regeringen mistænkt for, at man også ville have sat denne støttesats ned til 1 pct., men det har man ikke gjort, for man er meget socialt indstillet.

Kendsgerningen er altså, at der sker en drastisk forringelse også i 1986 af børnetilskuddene. En familie med to-tre børn, der bor til leje og er afhængig af boligstøtte, der er arbejdsløshedsforsikret eller afhængig af samfundets hjælp, må forudse i 1985 at få sin levestandard ganske betydeligt forringet.

Det er derfor helt forkert, når det radikale venstre og kristeligt folkeparti taler om, at der på en eller anden måde skulle være taget hensyn til børnefamilierne i dette.

Særlig ulykkeligt stillet vil familien være, hvis nogen er arbejdsløse eller syge – og det er der desværre ganske mange mennesker der er – de vil nemlig hverken få deres dagpenge reguleret i 1984 eller i 1985; ja, der vil først ske en regulering fra 1. april 1986, hvis den regulering overhovedet kommer.

Jeg har forstået på hr. Niels Helveg Petersens meningsudveksling fra før, at det var en særlig genial radikal tankegang, at jo flere år man undlod at regulere dagpengesatserne – og det er ikke kun maksimumssats, det er alle dagpengesatser og efterlønsatser, man

[Svend Auken]

fastfryser – jo mere retfærdigt bliver systemet. Det tror jeg man skal være leder af det radikale venstre for at kunne forstå dybden af. Hvad er det, de mennesker rent faktisk oplever? De oplever, at deres levestandard det ene år falder med 6 pct., det næste år falder med 6 pct. og det følgende år skal falde med 6 pct., og så tror jeg, retfærdigheden forekommer meget teoretisk.

Til gengæld skal de arbejdsløse ikke føle, at de er glemte. De vil ligesom alle andre medlemmer af en arbejdsløshedskasse blive omfattet af en forhøjelse af kontingentet til A-kasserne på 335 kr. om året. Jeg erindrer om, at det ikke er mange måneder siden, at et flertal i denne sal indbefattede det radikale venstre var enige om, at der ikke skulle ske nogen forhøjelse af medlemsbidraget til A-kasserne. Det sker ikke desto mindre alligevel.

Så vil arbejdsministeren måske indvende, at efterlønsmodtagerne til gengæld vil kunne nøjes med halvt kontingent i fremtiden, men til det er der at sige, at regeringen til gengæld ikke agter at regulere efterlønsatserne overhovedet.

Tilbage bliver et billede, som er meget entydigt: de mennesker, der er arbejdsløse, syge eller på anden måde afhængige af samfundets hjælp, bortset fra pensionister, der ikke modtager boligydelse fra det offentlige, skal i de kommende år indstille sig på, at de ingen andel får i den velstandsfremgang, der kommer i det danske samfund. Den forbeholdes alene dem på arbejdsmarkedet, som ikke rammes af regeringens lønramme og indgreb over for arbejdsmarkedet.

Igen må jeg gøre en undskyldning, jeg havde overset lovforslaget om de praktiserende læger. Regeringen tror sikkert, at det virker meget afbalancerende, men kendsgerningen er, at det altså er den eneste anden gruppe uden for bistandsmodtagernes og lønmodtagernes kreds, som regeringen har haft kig på. Restindkomsternes vækst røres der ikke ved, avanceglidningen sker der ikke noget ved, alle de andre honorarer og tantiemer og ordninger, der findes, berøres ikke af regeringens politik.

Jeg tror, finansministeren var oprigtig, da han for et øjeblik siden sagde, at dette er udtryk for, hvad regeringen forstår ved social balance og social fordeling.

Jeg forstod også på hr. Niels Helveg Petersen, at det var hans begreb om social fordeling og social balance, men jeg tror ikke, at det er ret mange andre menneskers begreb om, hvad der er social retfærdighed.

Hvordan kan man forklare, at de, som i forvejen har det allerringest, socialt, økonomisk, menneskeligt, skal bære de allertungeste byrder, ja, i virkeligheden skal bære de tunge byrder alene?

Vi bebrejdede tidligere, at den indkomspolitik, man lægger op til, savner perspektiv: der er ikke noget perspektiv med hensyn til skattereform, der er ikke perspektiv med hensyn til arbejdstidsnedsættelse, med hensyn til overskudsdeling osv. Det eneste perspektiv, der knytter sig til den stramme indkomspolitik ved siden af, er, at de mennesker, der er så uheldige ikke at have arbejde eller på anden måde er afhængige af samfundets hjælp, rammes endnu hårdere, endnu mere brutalt.

I socialdemokratiet er vi ikke af den opfattelse, at det er muligt at love folk på arbejdsløshedsunderstøttelse, bistandshjælp osv., at de skal have en hurtigere indtægtsudvikling end andre mennesker. Men vi mener, at det er et udtryk for simpel retfærdighed, at man som et minimum sikrer disse grupper den samme indtægtsudvikling og de samme muligheder som andre grupper.

Socialdemokratiet kan ikke medvirke til de forslag, der her foreligger. Vi er selvfølgelig parat til at se på de mange forskellige reguleringsforslag i de enkelte udvalg, men vi mener, at det er noget af det mindst sociale, noget af det mest skæve, noget af det mest uretfærdige, der længe er præsenteret for det danske folketing og desværre ikke i form af en mindretalsregerings udspil til forhandling i salen, men i form af, at det radikale venstre alle de smukke tilkendegivelser til trods har bundet sig i et politisk forlig til denne uretfærdige pakke, sådan at der – hvis i øvrigt den frie demokrat, de nordatlantiske mandater og andre støttegrupper for den nuværende regering holder fast – på forhånd, inden man kan gøre indsigelser, inden man kommer i gang med de realistiske forhandlinger her i tinget, er sikret et flertal for dens gennemførelse.

Lizzie Lichtenberg (KF):

[Lizzie Lichtenberg]

Jeg skal tage mig af lovforslag nr. L 168, 167, 172 og 175, og hr. Bo Kristensen vil tage sig af nr. L 165 på den konservative gruppes vegne.

Disse forslag er en videreførelse af den hidtidige økonomiske politik med sigte på at fastholde de positive resultater, som allerede er nået. Regeringen finder det nødvendigt, at der ikke sker en forøgelse af de offentlige udgifter i 1985. Lovforslagene skal således ses som et led i regeringens samlede indkomstpoltiske løsning. Den konservative folketingsgruppe kan slutte op omkring de tanker og omkring nødvendigheden af, at der ikke sker en forøgelse af de offentlige udgifter i 1985, og at man får fastholdt de positive resultater, som allerede er nået.

Vedrørende lovforslag nr. L 168 foreslår regeringen jo i overensstemmelse hermed, at den gældende reguleringsmekanisme i loven om social bistand, i loven om børnetilskud og andre familieydelse samt i lov om socialindkomst ændres til en regulering på 2 pct. om året.

Dagpengebeløbene er behandlet i L 167, hvor man lader dyrtidsreguleringen bortfalde og stadig væk bibeholder det højeste beløb, som er gældende indtil 1. april 1985, således at man har dette beløb indtil 1. april 1986. Endvidere er der forlængelse af dagpengeperioden ved barsel og adoption, som blev gennemført fuldt ud i 1985, og det vil betyde en forøgelse af de offentlige udgifter til dagpenge. Efter den gældende regel udgør det personlige bidrag til dagpengefonden 1,85 pct. årlig af det beløb, hvoraf indkomstskat til staten beregnes. Det foreslås, at det personlige bidrag til dagpengefonden forhøjes til 2 pct., således at ordningen fortsat kan hvile i sig selv.

Lovforslag nr. L 172, forslag til lov om ændring af lov om individuel boligstøtte, vil betyde, at boligstøttens satser reguleres med 2 pct. pr. 1. januar 1985 og 2 pct. pr. januar 1986.

Lovforslag nr. L 175 omfatter eksisterende overenskomster og aftaler vedrørende almen lægehjælp, speciallægehjælp, tandlægehjælp, kiropraktik og fodterapi. Lovforslaget tilsigter at gennemføre en suspension af den automatiske honorarregulering på sygesikringsområdet, i det omfang dette ikke direkte eller indirekte sker ved forslag til generel lov om fortsat ændring af dyrtidsreguleringen. Det

skal ses i sammenhæng med det samtidig fremsatte forslag til lov om ændring af lov om begrænsning af lønstigninger og om ændring af tabt dyrtidsregulering m.v.

Hensigten er at fastholde og udbygge de igangværende opsving gennem en omlægning, hvor skatter og offentlige udgifter ikke stiger. Og man skal da mærke sig, at den fortsatte dyrtidsregulering af de sociale pensioner og uddannelsesstøtten og reguleringen af børnetilskuddene fastholdes uændret.

Jeg kan på den konservative gruppes vegne tilsige en positiv og hurtig udvalgsbehandling; det er nødvendigt, hvis man vil fastholde den nødvendige politik.

Bo Kristensen (KF):

Med lovforslag nr. L 165, der drejer sig om dagpengereguleringen og bestemmelserne i øvrigt om medlemsbidrag, har regeringen fremsat forslag om, at man skal fastfryse reguleringen frem til 1986 og forøge bidraget med 335 kr. om året.

Dette lovforslag er et led i regeringens samlede genopretningspolitik, en fortsættelse af den linje, som har været fulgt, og vi i det konservative folkeparti finder det særdeles tilfredsstillende, at vi med en sådan økonomisk politik kan fortsætte den linje, hvori dette indgår, og at man her forstærker forsikringsprincippet, samtidig med at man tager hensyn til en gruppe, nemlig efterlønsmodtagerne, som fremover kun skal indbetale halvt bidrag. Det finder vi ret så vigtigt.

Jeg er noget forundret over den tidligere ordfører, hr. Svend Auken, som her fra talerstolen kunne håne indgrebet over for lægerne, som også skal fastlåses med hensyn til bidrag. Men rent faktisk er det sådan, at også tidligere socialdemokratiske regeringer gang på gang har sagt, at man har monopoltilsynet til at kigge på de avancer, der er på honorarer inden for dette område. Der er altså kontrol, bare ikke på lægernes område, og derfor er det altafgørende, at dette kommer med.

Når hr. Svend Auken har så travlt med at snakke om de mindre grupper, som bliver ramt, og fremsætter den påstand, at levestandarden i 1985 vil falde med 6 pct., er det ejendommeligt, at vi kan konstatere, at i perioden fra 1979 til 1982 faldt levestandarden med over 10 pct., og det er interessant, når vi

[Bo Kristensen]

alle kan se på de økonomiske tal, at dette land er ved at blive rettet op, og at vi er ved at få en fornuftig form på, hvordan de økonomiske ressourcer skal være til rådighed, at man så er forarget over, at en levestandardnedgang på 6 pct. – efter hr. Svend Auken's beregning – er værre end den levestandardnedgang på mere end 10 pct., man havde fra 1979 til 1982.

Men o.k., argumentationsformerne skifter, og jeg håber, at vi i udvalget kan få en positiv behandling af dette til fordel for den samlede genopretningspolitik.

Birthe Hansen (SF):

Jeg skal undlade at omtale lovforslag nr. L 165, som fru Lilli Gyldenkilde vil tage sig af.

De forslag, vi har til behandling, er resultatet af et økonomisk forlig mellem regeringen og de radikale, og for at der ikke skal herske tvivl, skal jeg starte med at sige, at SF selvfølgelig afviser disse forslag. De bærer alle præg af at være rettet mod almindelige lønarbejdere og de dårligst stillede grupper i samfundet – på nær et forslag, som indeholder begrænsninger af visse lægehonorarer.

Det er ikke tilfældigt, at forligets regulering af bolig-, bistands- og familiedydelser er sat til maksimalt 2 pct. Det er bare en fortsættelse af den politik, som denne borgerlige regering fra første dag med stor iver har bestræbt sig for at føre, en politik, der endnu en gang rammer de samme grupper i samfundet. Med en fastfrysning af de maksimale dagpengesatser forringes levedoden for de arbejdsløse og de syge, og endnu ringere stilles bistandsmodtagere: de får deres reguleringer halveret, som om de ikke havde lidt nok at leve af allerede på nuværende tidspunkt. Og ikke nok med det, de samme mennesker skal også betale øgede bidrag til A-kasserne og øgede bidrag til sygedagpenge. Jo, jeg skal love for, at lønarbejderne får lov til at betale for den optimisme, som statsministeren tillægger det danske erhvervsliv.

Jeg var endda ved at glemme nogle poster på regningen, nemlig bortfald af mejeritilskud. Da regeringen for ikke så længe siden fjernede tilskuddet til sødmælk, var et af argumenterne, at brugerne i stedet for kunne købe den billigere let- eller skummetmælk. Når nu tilskuddene til den mindre fedende del af drikkemælken og til andre mejeripro-

dukter fjernes, kan man med rette frygte, at ikke mindst børn vil få mindre mælk end tidligere, en udvikling, som afgjort af ernæringsmæssige grunde er forkert.

Hvad skal det gøre godt for, at man i et dagblad opstiller et regnestykke, der skal fortælle familien Danmark, at det ikke er så slemt? Nedskæringen vil for en familie bestående af to voksne og ét barn kun blive på ca. 1.600 kr. pr. år – med den sidebemærkning, at har man mere end ét barn, bliver det noget dyrere.

Så er det, jeg spørger: hvor har venstre gjort af sit fine punktprogram, som omhandlede alt det gode, partiet venstre i den kommende tid – og det må vel være nu – ville gøre for børnefamilierne? Var det bl.a. at være med til at fremme en dårlig ernæring hos børnene? Man kan selvfølgelig med rette sige, at muligheden for at opdage børns dårlige ernæringstilstand har venstre gjort sit til at hindre – i og med, at skolelægeundersøgelserne er nedskåret til det minimale.

Jeg vil blive ved børnene lidt endnu, for i statsministerens redegørelse står, at børnetilskuddene foreslås reguleret uændret, altså modsat alle andre overførselsindkomster, hvor reguleringen foreslås halveret. Det kan godt være, at det er rigtigt, men hvorfor? Er det for at forvirre, at man trods alt meddeler i forslaget, at reguleringen ikke skal foretages som sædvanlig på grundlag af reguleringspristallet, men efter nogle regler, som medfører, at der hvert halve år fra april 1985 til oktober 1986 opskrives med 1 pct. af 1984-beløbet? Er denne ændring virkelig kun af teknisk art? Det vil jeg bede socialministeren om at svare på.

Dagen i dag med disse lovforslag udsprunget af forliget mellem regeringen og de radikale er et eklatant bevis på en benhård kapitalistisk klassepolitik. Ikke et eneste forslag handler om at gribe ind over for erhvervslivets stigende profitter eller om indgreb over for forsikringssekskabernes eller bankernes kæmpeoverskud. Ej heller er der noget forslag om at fjerne alle de skattefiduser, som mange lever højt på.

Tror nogen på, at sådanne forslag ville kunne gennemføres, så længe vi har en borgerlig regering? Nej vel? Heller ikke SF tror på det.

Lilli Gyldenkilde (SF):

[Lilli Gyldenkilde]

Det, jeg skal sige et par ord om, er lovforslag nr. L 165, om stoppet for regulering i efterløn og arbejdsløshedsdagpenge samt forhøjelse af medlemsbidraget.

SF afviser selvfølgelig forslaget, som er et led i et forlig indgået mellem regeringen og det radikale venstre. Vi mener, det er en asocial politik, der her er lagt til rette, og finder det uanstændigt, at det nu igen er de arbejdsløse, der skal lægge ryg til nye besparelser og dermed skal have en dårligere levestandard end alle andre.

Det er en kendt sag, at netop de arbejdsløse er dem, der har haft allerstørst reallønsfald, og jeg skal ikke undlade på dette tidspunkt at sige, at det var en ejendommelig forklaring, vi fik fra det radikale venstres side, da vi under forrige punkt på dagsordenen diskuterede arbejdsløshedsunderstøttelsen.

Man påstår fra det radikale venstres side, at man vil forsøge at lave noget, der hedder solidaritet i arbejdsløshedslovgivningen. Vi andre kan så påstå – og det er endda en påstand, der kan verificeres – at arbejdsløshedsunderstøttelsen vil være nede på omkring 75 pct. af, hvad den ville have været, hvis man havde beholdt reguleringerne, når vi når frem til slutningen af lovforslagets virkeperiode. Og så kan det altså ikke nytte noget at kaste sig ud, som hr. Niels Helveg Petersen gjorde, i nogle dybsindige forklaringer – det forekom mig også at blive mere og mere uldent i munden på ham – om, at vi selvfølgelig skal sørge for, at de dårligst stillede får bedst dækning. Sandheden er, at allerede i dag støder over halvdelen af alle, som får arbejdsløshedsunderstøttelse, mod 90 pct.s loftet. Når man ender med at være nede på 75 pct., når vi kommer frem til lovforslagets virkeperiodes udløb, kan enhver sige sig selv, at alle støder hovedet imod loftet.

Yderligere siger hr. Niels Helveg Petersen det dér underlige med solidariteten, og samtidig ligger det i forliget, at alle uden hensyn til indtægt skal betale mere til denne ordning, end de tidligere har gjort, nemlig 335 kr. pr. år, og det uanset om man har høj eller lav indtægt, så jeg synes nok, forsøgene på solidaritetsforklaringer i forbindelse med dette lovforslag var noget langt ude. Det kender vi, det skal jeg ikke opholde mig mere ved.

Det, jeg skal opholde mig ved, er noget andet, det radikale venstre sagde, for det er

vigtigt. Vi ved – hvis ikke nogen kører tør for benzin eller andre ting går galt i den kommende periode – at regeringen har flertal for sine forslag. Og det er meningen, at der skal komme en dagpengereform – den er annonceret i bemærkningerne – og guderne skal vide, vi længe har trængt til den. Men det, der er annonceret, er, at man skal bygge en erstatning oven på dette her.

Hr. Niels Helveg Petersen siger, at nu må vi have en principdrøftelse af, om vi skal vælge en forsikringsordning, stort set som vi kender den, knyttet til A-kasserne og til fagbevægelsen, eller vi skal vælge en eller anden form for sociallovgivning på dette område. Det siger hr. Niels Helveg Petersen vel vidende, at formentlig både socialdemokratiet, VS og SF vil fastholde forsikringsprincippet, og at man fra borgerligt hold i årevis har forsøgt at få indført det, vi kalder det strenge system. Når der nu er flertal for det og de radikale som sædvanlig ikke ved, hvad vej vinden blæser – i hvert fald indtil nu ikke ved, hvilken vej de vil blæse med – er det meget vigtigt, at det indgår i debatten allerede nu, så det radikale venstre kan få nogle meldinger fra de folk, som har forstand på det. De findes i det radikale venstre; jeg kender endda et par stykker af dem. De kan give melding om, at det er meget vigtigt, at vi fastholder forsikringsprincippet.

Hermed mener jeg ikke, at vi skal opbygge yderligere forsikringsapparater oven i det. Jeg mener, vi skal være fælles om at give en erstatning i arbejdsløshedsunderstøttelse til folk, som vi ikke kan skaffe arbejde. Derfor er dette forslag i bund og grund usolidarisk, men jeg synes, det er vigtigt, at diskussionen får lov til at løbe, og den skal i gang ret hurtigt.

Jeg håber, der er rigtig mange uden for dette hus, der bliver klar over, at tiden nu er inde til at tage en principdrøftelse af, om vi skal privatisere arbejdsløshedsdagpengene, for det er til syvende og sidst det, det handler om.

Jeg har desværre ikke mere tid nu, men kan vende tilbage i anden omgang.

Fogh Rasmussen (V):

Den pakke af forslag, vi behandler her, indeholder fire hovedpunkter. For det første en række forslag, som går ud på, at den au-

[Fogh Rasmussen]

tomatiske regulering af en række ydelser ændres til en fast 2 pct.s regulering, dernæst, at stoppet for reguleringen af dagpengene forlænges, for det tredje, at bidraget til dagpengefonden sættes op, og endelig for det fjerde, at medlemsbidraget til arbejdsløshedsforsikringen forhøjes.

I tilslutning til de bemærkninger, som nu er faldet, hovedsagelig af kritisk art, er det væsentligt at få slået fast – der er i hvert fald ingen grund til at skjule det – at disse forslag naturligvis er et led i den samlede økonomiske politik, som regeringen har lagt frem. For det første er forslagene naturligvis et led i den indkomstpøolitik, der er taget hul på, og for det andet er forslagene udsprunget af nødvendigheden af, at der skal være nulvækst i de offentlige udgifter.

I forlængelse af dette er der naturligvis heller ingen grund til at skjule, at en række af disse forslag, som indeholder et sparesigte, selvfølgelig vil gøre ondt, men det kan ikke være anderledes, når der skal ryddes op i de økonomiske problemer.

Det spørgsmål, som kritikerne imidlertid alt for sjældent stiller sig, er: hvordan ville udviklingen have været, hvis der overhovedet ikke var blevet grebet ind over for stigningen i de sociale udgifter?

Det spørgsmål, man må stille sig, er: ville vi i virkeligheden ikke have stået i en endnu værre situation, hvis der ikke allerede på et tidligt tidspunkt var gjort forsøg på at lægge visse begrænsninger på stigningstakten i de offentlige udgifter?

Svaret er jo, at så ville de offentlige finanser have været i en endnu værre situation, og så ville det have været endnu sværere at finansiere de nødvendige offentlige sociale udgifter.

Jeg synes, det er væsentligt at fremhæve, at samtidig med at regeringen med disse forslag forfølger det sigte at stoppe væksten i det offentliges udgifter, er der i pakken indeholdt en række forslag, som forbedrer situationen for en række udsatte grupper. Jeg tænker på, at det af den aftale om den økonomiske politik, som er lavet, fremgår, at pensionisterne fortsat vil have en automatisk regulering, at statens uddannelsesstøtte fortsat reguleres, at efterlønsmodtagere får en lettelse i deres bidrag til forsikringen.

Der er altså for en række af de grupper, som man med rette kan kalde de svagt stille-

de, tale om, at de i forhold til andre får nogle forbedringer. Det er der ikke talt så meget om. Men det er væsentligt at fremhæve specielt i en situation, hvor der af dem, der taler om, at regeringens økonomiske politik i særlig grad jager de svage stillede, sjældent gives os en afgrænsning af, hvem der egentlig er de svagt stillede. Nu har jeg nævnt nogle grupper af svagt stillede: pensionister, uddannelsessøgende, efterlønsmodtagere, om hvem vi kan påvise, at de i forhold til andre bliver stillet bedre.

Om forhøjelsen af bidraget til dagpengefonden skal jeg sige, at der i denne forhøjelse ligger det pædagogiske, at når dagpengefonden udsættes for større udgifter, er man også nødt til at kræve nogle større indtægter ind til den. Det pædagogiske ligger i, at på den måde stimuleres opmærksomheden om, hvordan sammenhængen er imellem dagpengefondens udgifter og de nødvendige indtægter. Det kan måske nok ligne et cigarkassesystem, men det kan som sagt også have nogle pædagogisk fornuftige sider at indføre sådan nogle husholderiske principper i den offentlige sektor.

Endelig vil jeg med hensyn til dagpengeforslaget især hæfte mig ved de betragtninger, der er gjort i materialet om den økonomiske politik, der nu er tilrettelagt vedrørende en dagpengereform. Jeg synes, den offentlige debat i alt for ringe udstrækning har koncentreret sig om det rigtig langsigtede perspektiv, der ligger i en mere solidarisk dagpengeordning. Er det egentlig særlig solidarisk, at man i dag som dagpengeforsikret skal betale det samme bidrag til sin arbejdsløshedsforsikring, uanset om man hører til de lavtlønnede, der får lave dagpengeydelse, eller man hører til de højtlønnede, der kan oppebære en noget højere dagpengeydelse? Ville det ikke være mere solidarisk – sådan som der nu er lagt op til – at den, der er højt lønnet, og som altså ønsker en højere dagpengeydelse end andre, også selv bidrager med en større betaling til forsikringsordningen? Det er det, jeg forstår ved en solidarisk ordning. Man kan egentlig – lidt stærkt – godt sige, at i dag betaler de lavest lønnede for, at de højest lønnede kan få et højere dagpengebidrag.

Denne side af overvejelserne om dagpengeordningen har kritikerne af denne pakke ikke interesseret sig så meget for, men det er

[Fogh Rasmussen]

i hvert tilfælde for mig et af de meget væsentlige perspektiver, der ligger i det, der her er lagt frem.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Bruun Olesen (VS):

Jeg vil føje en ekstra gruppe til kredsen af de allersvageste. For at man nu ikke skal høre, at VS som altid tager munden overfuld, vil jeg nøjes med at nævne dimittenderne på sats 2,66. De skal nemlig overhovedet ikke reguleres, førend dagpengereformen kommer, og den gruppe blev heller ikke reguleret, da man for kort tid siden fik en regulering på 6-7 kr. igennem.

Jeg kan ikke begribe, hvorfor de mennesker, der er på sats 2,66, skal være det fortsat. Man kan stort set ikke leve af den understøttelse.

Niels Helveg Petersen (RV):

Jeg vil til indledning gøre den bemærkning til fru Lilli Gyldenkilde, at jeg synes, fru Lilli Gyldenkildes indlæg viser, hvor forsigtig man i en almindelig debat som denne skal være med at nuancere sine synspunkter. Det skal jeg forsøge at lade være med i fremtiden. Fru Lilli Gyldenkilde tog i hvert fald ingen chancer.

Jeg synes, hr. Svend Aukens talent for patos spillede ham et puds igen. Det er urimeligt at fremstille disse reguleringer i den sociale lovgivning, hvor der er tale om opregulering på 2 pct., som drastiske asociale forringelser. Det er de ikke. Jeg vil føje til – og jeg ved, hr. Svend Auken kender standpunktet, for det har stået i flere socialdemokratiske finansministres finansredegørelser – at når man er i en situation, hvor det er nødvendigt at spare på de offentlige udgifter, så er det mere hensyntagende over for beskæftigelsen at gennemføre besparelser på det, der hedder overførselsindkomster, end noget andet sted. Det er derfor sådan, at den opregulering – jeg erkender, det er strøget mål – på overførselsindkomster, der her finder sted, i den samlede økonomiske politik er forsvarlig. Specielt hvad angår børnetilskuddene, vil jeg fremhæve, at børnetilskuddene hidtil har haft en opregulering på 2 pct., hvor andre sociale ydelser blev reguleret op med 4 pct. Men man skal huske, at børnetilskuddene ikke er

skattepligtige, og en regulering på 2 pct. skal ses i denne sammenhæng.

Vedrørende fastfrysning af dagpengene synes jeg, hr. Svend Auken skulle lægge mærke til, hvad der står i aftalen mellem det radikale venstre og regeringen: at fastfrysning af dagpengemaksimum skal ske, indtil der er aftalt en fremtidig reguleringsmekanisme, og det vil sige, at hvis der fra arbejdsmarkedets parter, herunder fra fagbevægelsen, er interesse for en opregulering af dagpengene, er det i allerhøjeste grad muligt, men så forudsætter det altså, at fagbevægelsen engagerer sig heri. Man kunne meget vel forestille sig en ordning, hvorefter der skete en opregulering, men således, at det var en selvfinansieret opregulering, der fandt sted.

Jeg vil fremhæve, at fastfrysningen af dette maksimum gælder indtil det tidspunkt, da en anden reguleringsmekanisme er aftalt, og at det derfor også i høj grad er i fagbevægelsens hånd, hvor længe, skal vi sige den uregulerede tilstand skal fortsætte. Det synspunkt synes jeg det er væsentligt at få fremhævet.

Vedrørende forhøjelsen af medlemsbidragene vil jeg sige, at der er en vis sammenhæng mellem forhøjelsen af medlemsbidragene til arbejdsløshedsforsikringen og det, at vi også øger bidragene til Arbejdsgivernes Elevrefusion. Men det vigtigste i sagen er egentlig, at vi hermed fortsætter en linje henimod en større egenfinansiering, en større understregning af det forsikringsprincip i ordningen, som fru Lilli Gyldenkilde talte så varmt for, men som fru Lilli Gyldenkilde altså ikke vil være med til at putte noget indhold i. Indholdet i en forsikringsordning er altså, at man selv betaler for at sikre sig mod en eller anden forsikringsbegivenhed, og det er bl.a. for at understrege forsikringselementet, som jeg forstår det er vigtigt også for fru Lilli Gyldenkilde at bevare, at der endnu en gang sker en forhøjelse af medlemsbidraget.

Jeg finder dette berettiget og skal så i øvrigt på det radikale venstres vegne anbefale lovforslagene til vedtagelse.

(Kort bemærkning).

Lilli Gyldenkilde (SF):

Jeg må sige, det er for forsigtigt. Det kan ikke nytte noget, at man ikke må komme lidt tæt på og godt vil have, at de radikale udta-

[Lilli Gyldenkilde]

ler sig om, hvad de egentlig mener, så vi kan få en ordentlig diskussion fremover om disse ting, ikke alene herinde, men også i offentligheden. Nu lægger hr. Niels Helveg Petersen op til, at især fagbevægelsens medlemmer må interessere sig for det og komme med bud på, hvordan det skal udformes.

Ja men kan vi så ikke få lidt mere at vide om, hvad det radikale venstre har tænkt sig? Jeg kan forstå, at det, man har tænkt sig, er, at nu skal folk til at betale noget mere, hvis de vil have noget mere. Det er, hvad vi indtil nu kan se, og så er der i øvrigt ikke noget at vente fremover. Men er det en reform? Har det noget med en dagpengereform at gøre? Intet.

Men det ved folk i det radikale venstre, som har forstand på disse ting: er der noget, der trænger sig på, er det en dagpengereform.

Men det er vel ikke lige præcis med hensyn til disse ting, den trænger sig hårdest på. Det, der navnlig trænger sig på, er at få ryddet op i det administrative, som gør det hele så forfærdelig svært at have med at gøre. Der sker fejltagelser, og man må ansætte flere mennesker – jeg ved ikke hvor mange – til at sidde og udrede disse ting, fordi folk ikke får, hvad de skal have, osv. osv. Jeg kan forestille mig, hvordan det nu vil komme til at se ud, hvis man skal bygge oven i det her. Nogle kan betale for at få mere, og andre kan ikke betale mere og kan derfor kun få mindre. Det bliver da ikke en reform, der er værd at samle på.

(Kort bemærkning).

Niels Helveg Petersen (RV):

Jeg vil gerne takke fru Lilli Gyldenkilde for hendes helhjertede tilslutning til den bestræbelse, der også ligger i aftalen mellem det radikale venstre og regeringen: at vi skal have en dagpengereform. Det mener jeg er på høje tid, og der er meget, der taler for det.

Jeg har også forstået, at fru Lilli Gyldenkilde er interesseret i, at denne dagpengereform bygger på et forsikringsprincip, men så bliver vi også nødt til at diskutere: skal det være et virkeligt forsikringsprincip, eller skal det ikke være det?

(Kort bemærkning).

Lilli Gyldenkilde (SF):

Jeg skal ikke takke særlig varmt, og hr. Niels Helveg Petersen mener det jo heller ikke, når han takker mig varmt. Han og jeg mener ikke det samme, og det ved hr. Niels Helveg Petersen godt. Vi mener faktisk, at der betales til det her, som er et forsikringsprincip, som omhandler erstatning for tabt arbejdsfortjeneste.

Hvem betaler skatterne for 80 pct.s vedkommende? Det gør lønmodtagerne. Det ved vi, og nogle af de penge går så ind i dette system, og oven i det har vi så det, der hedder, at man selv indbetaler til sin forsikring, og det princip synes vi vi skal fortsætte med. Jeg har ikke her givet udtryk for, at jeg synes, vi skal bygge ovenpå.

Birgith Mogensen (CD):

Disse lovforslag har alle relation til videreførelsen af den økonomiske genopretningspolitik. Der er fra regeringens side skrevet og sagt så meget om nødvendigheden af vedtagelsen af lovforslagene, at yderligere kommentarer fra CDs side kun kan blive positiv overlappningstale. Derfor nøjes vi med at meddele vor deltagelse i gennemførelsen af disse lovforslag.

Pia Kjærsgaard (FP):

2 pct.-forliget, som har resulteret i de mange lovforslag fra regeringen, som nu skal hastes igennem folketinget inden sommer, kræver ikke så forfærdelig mange kommentarer fra fremskridtspartiets side, hvad angår de forslag, hvor jeg er ordfører.

I L 168 har jeg selvfølgelig bemærket, at der i stedet for ens beløb til enlige og ægtepar fortsat diskrimineres mellem enlige og ægtepar. Jeg tænker bl.a. på ændringerne i den sociale lovgivning, der i § 37, stk. 5, fastsætter forskellige beløb for enlige og ægtepar.

Så har jeg bemærket, at man først i 1986 kan forvente en 2 pct.s regulering af indkomstgrænsen for socialindkomsten, da der allerede er en 4 pct.s grænse, der gælder til 1986.

Men lad mig haste videre til lovforslag nr. L 167, der drejer sig om regningen for den forlængede barselorlov, som nu skal betales. Da der kun er én mulighed for at klare finansieringen af denne tåbelige lov, forhøjes bidraget til dagpengefonden fra 1,85 til 2 pct.

[Pia Kjærsgaard]

Også her har 2 pct.-forliget altså haft indflydelse, og det er bestemt ikke noget, fremskridtspartiet er tilfreds med.

Boligministerens lovforslag er lavet over den samme læst, og de 2 pct.s stigning går derfor igen i boligministerens forslag, der vedrører boligstøtten. Men da denne procent er en automatisk regulering, hvor man holder sig til de 2 pct., kan fremskridtspartiet tilslutte sig det.

L 165 en en ny udgiftkrævende ting. Det drejer sig om medlemsbidraget til arbejdsløshedsdagpengene. Arbejdsministeren foreslår medlemsbidraget forhøjet med en enkelt maksimal dagpengesats på 335 kr. pr. år, samtidig med at efterlønsmodtagere skal have halveret deres bidrag. Her er ikke tale om et typisk 2 pct.-forlig, idet jeg kan udregne stigningen i bidraget til ca. 17 pct., mens 60.000-70.000 efterlønsmodtagere sparer en hel masse penge, ja mange millioner kroner.

Indenrigsministerens lovforslag følger retningslinjerne fra de andre lovforslag. Dette forslag omtaler dog automatisk regulering af honorarer, der suspenderes frem til 1987. Det vil pludselig sige, at 2 pct.-forliget også indeholder totalstop, og at sygesikringsudgifterne derved skønnes at blive reduceret med 60 mill. kr. frem til april 1985.

Så er spørgsmålet: hvad vil der ske efter april 1985 - hvor der igen skal tales overenskomst - hvis lovforslaget godkendes af et flertal herinde, og det er der jo en del gode grunde til at tro at det gør? Da der foreligger regulerede besparelser i indenrigsministerens forslag, vil fremskridtspartiet se velvilligt og positivt på forslaget under udvalgsbehandlingen.

Det var ikke så forfærdelig mange roser, jeg kunne give disse forslag med på vejen, men regeringen er jo helt klar over, at det ikke er et regulært 2 pct.-besparelsesforlig, men et forlig, der flytter udgifter fra staten og over til borgerne. Jeg må indrømme, at jeg ikke kan se de store ændringer i regeringens økonomiske politik. Dertil er den stadig væk alt for radikal.

Elisabeth Bruun Olesen (VS):

Socialt afbalanceret var der en af de borgerlige ministre der sagde. Jeg tror, det var arbejdsministeren. Hvis dette er socialt velaf-

balanceret, mener vi i alle tilfælde noget helt forskelligt med udtrykket.

Hr. Fogh Rasmussen fra venstre var langt mere ærlig. Han sagde: det her gør ondt. Og det gør det. Det gør ondt på lavtlønsfamilierne, børnefamilierne, de arbejdsløse, de syge og bistandsklienterne. Enten bliver reguleringerne stoppet, eller også bliver de halveret.

Om børnetilskuddene står der så smukt, at de holdes uændrede. Ja tak, men de er i forvejen kun på 2 pct. De er i forvejen blevet beskåret og reguleres i dag kun med halvdelen af, hvad de sociale pensioner reguleres med, så der er såmænd ikke noget at råbe hurra for.

Det, der egentlig kan være så forfærdende, er, at det, arbejderklassen og fagbevægelsen har forhandlet og kæmpet sig frem til igennem årtier, faktisk kan ødelægges så hurtigt med nogle få pennestrøg. De store reformer, vi har set, dagpengereformen, sygedagpengene osv., var ikke nogle søde gaver, et gammildt borgerskab gav os. Det var arbejderklassens styrke, der bar dem igennem. At det nu er så let at stryge dem, viser, hvor vigtigt det er, at man hele tiden også fører en ideologisk kamp i fagbevægelsen; vi er ikke i samme båd, og det er nødvendigt, at vi handler, når tilkæmpede rettigheder antastes.

Så indeholder lovpakken en lang række andre ting. Den indeholder skatteforhøjelser, og det personlige bidrag til dagpengefonden skal stige fra 1,85 til 2 pct., samtidig med at pristalsreguleringen stadig væk er sat ud af kraft, frem til 1. april 1986 allermindst. De, der i dag er på maksimal dagpengesats, har på den konto allerede mistet 4.680 kr., og dimittenderne, de, der i dag kun er på sats 2,66, har allerede hver mistet 4.836 kr. på den konto. Det er beløb, der er til at tage og føle på, og det er beløb, som vil blive mistet igen i den kommende tid.

De radikales hr. Niels Helveg Petersen sagde, at det jo kun var, til den nye dagpengereform kom, 1. april 1986, så det var da ikke så slemt. Inde i mit hoved er der nu ikke nogen logik, der siger, at fordi man overvejer en ny dagpengereform, kan man ikke i tiden frem til dens indførelse og ikrafttræden regulere. Man kunne godt gøre to ting på samme tid, så det her er da kun et yderligere bevis på regeringens asociale politik. Dagpengene har alt andet lige - hvis de da bliver reguleret igen pr. 1. juni 1986 - været låst

[Elisabeth Bruun Olesen]

fast i over tre år. At det skulle være specielt socialt velafbalanceret, som arbejdsministeren før sagde, er mig endnu en gåde.

Hvis vi så kigger på de ting, man påtænker, vil jeg bringe nogle ting frem, som vi ikke har snakket om indtil nu, nemlig de supplerende dagpenge. Hele spørgsmålet om dem må tages op i denne sammenhæng. Skal det forstås sådan, at de supplerende dagpenge i virkeligheden skal væk, at de skal væk for grupper, der tjener specielt meget, eller hvilke overvejelser ligger der i de bemærkninger? Det kunne arbejdsministeren måske sige noget om.

Samtidig skal reglerne for optagelse i forsikringsordningen også overvejes. Hvad ligger der i det? Det kunne jeg også godt tænke mig at arbejdsministeren uddybde, hvis man altså allerede er begyndt at småtænke over det.

Så står der nogle bevingede ord om, at man overvejer en solidarisk ordning, hvorefter de, der ikke er medlemmer af en arbejdsløshedskasse, skal yde et bidrag svarende til medlemsbidraget til A-kasseforsikringen. Det kan jeg ikke opfatte som andet end det enstrengede system ind ad bagdøren. Hvem skal opkræve det? Hvordan skal det effektueres? For mig er det endnu et bevis på, at det, den borgerlige regering ønsker, er at få A-kasserne væk fra fagforeningerne. Jeg kunne ønske mig nogle ord fra arbejdsministeren om, hvilke mere dybsindige overvejelser der ligger bag de fire bemærkninger.

Som det er blevet sagt før, er det vigtigt, at A-kasserne holdes sammen med fagbevægelsen. Det er en styrkelse af fagbevægelsens magt.

Arne Bjerregaard (KrF):

Jeg skal ikke trætte med at gennemgå de forskellige lovforslag nok en gang, men kun fremføre, at vi i den helhed, som lovforslagene er fremsat i, gerne støtter forslagene.

Maisted (FD):

Jeg skal ikke kunne sige, om regeringspartierne mener, de har brug for en positiv holdning fra min side, men jeg skal meddele, at min holdning til de forskellige forslag er som følger:

Medlemsbidrag til A-kasserne, der skal forhøjes, har jeg en ikke-positiv holdning til,

idet jeg mener, man ikke imødekommer lønmodtagerne med en skattelettelse.

Vedrørende lovforslag nr. L 167, om dagpenge ved sygdom, der skal reguleres med 2 pct., er jeg heller ikke positivt indstillet. Jeg mener stadig væk, at regeringspartierne burde imødekomme lønmodtagerne med en skattelettelse, når man foretager disse nye indgreb over for dem.

Lovforslag nr. L 168 er jeg positiv over for ligesom over for nr. L 172 og nr. L 175.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagenes overgang til anden behandling

vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslagene under punkterne 2 og 3 henvises til socialudvalget, at lovforslaget under punkt 4 henvises til boligudvalget, at lovforslaget under punkt 5 henvises til arbejdsmarkedsudvalget, og at lovforslaget under punkt 6 henvises til kommunaludvalget.

Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

7) Første behandling af lovforslag nr. L 166:

Forslag til lov om ændring af lov om jobskabelse. (Privat jobskabelse).

(Fremsat 26/4 84).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Kaj Poulsen (S):

Det er jo lige før man stiller sig spørgsmålet, om det kan betale sig at tage en demokratisk debat i folketinget, når regeringen ikke engang ønsker at tage ordet, når dens forslag har været behandlet.

Om det forslag, vi her har til debat, indleder ministeren således i sin fremsættelsestale:

»Jeg skal om baggrunden for forslaget henviser til statsministerens redegørelse til